

Tjänsteskrivelse
2017-03-01

Christian Björkqvist
Kanslichef

Kommunstyrelsen

IVL-projektet - laglighetsprövning

Hid nr:

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige beslöt 2017-02-27, § 36, att återremittera (minoritetsåterremiss) ärende gällande godkännande av projektavtalet ”Morgondagens kommunala vattenrening – en produktionsanläggning för nyttigheter”, det så kallade IVL-projektet. Som motiv för återremissen angav minoriteten att ärendet behövde laglighetsprövas ur kommunallags-, vattentjänstlags och konkurrenslagrättslig synvinkel.

Det huvudsakliga syftet med kommunens deltagande i projektet får anses vara att skapa ett reningsverk som utöver aspekten om omhändertagande av läkemedelsrester även kan arbeta mot ett mer övergripande ”Morgondagens kommunala vattenrening” som ger en produktionsanläggning av nyttigheter. Detta ska ske genom ett projekt med innovativt samarbete enligt projektavtalet.

Lagen om allmänna vattentjänster (LAV) innehåller bestämmelser om allmänna vattentjänster, varmed avses både vattenförsörjning och avlopp. Till avlopp räknas även bortledning av dagvatten och dränvatten från ett område med samlad bebyggelse. Enligt 10 § LAV ska en allmän va-anläggning ordnas och drivas så att den uppfyller de krav som kan ställas med hänsyn till skyddet för människors hälsa och miljön och med hänsyn till intresset av en god hushållning med naturresurser. LAV ger således stöd för satsningar ur miljö- och hälsoskyddssynpunkt.

Det bör uppmärksammas att LAV huvudsakligen reglerar kommunens skyldigheter, inte dess befogenheter att anordna vattentjänster. Den frågan avgörs av allmänna kommunalrättsliga regler. Kommunerna roll i samhällsplaneringen och miljö- och hälsoskyddsfrågor har ansetts göra tillhandahållandet av vattentjänster till ett sådant allmänt intresse för kommunmedlemmarna att kommunerna enligt kommunallagen har befogenhet att anordna sådana tjänster.

Det bör här också påpekas att för att något ska vara av allmänt intresse så krävs det inte att alla kommunmedlemmar (eller hela va-kollektivet) omfattas av en viss åtgärd utan allmänintresset bedöms med utgångspunkt om det är lämpligt, ändamålsenligt, skäligt osv. att kommunen befattar sig med angelägenheten.

I sammanhanget kan också nämnas att kommunen, enligt 2 kap 5 § lagen med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet, har rådighet för att bedriva sådan verksamhet som är önskvärd från allmän miljö- eller hälsosynpunkt.

Miljöbalkens portalparagraf (MB 1 kap 1 §) ger också stöd för satsningar på att främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö. Mark, vatten och fysisk miljö ska användas så att en från ekologisk, social, kulturell och samhällsekonomisk synpunkt långsiktigt god hushållning tryggas.

Enligt LAV 30 § får de avgifter som tas ut inte överskrida det som behövs för att täcka de kostnader som är nödvändiga för att ordna och driva va-anläggningen. I förevarande ärende är det således fråga om en bedömning huruvida de kostnader som uppstår genom kommunens engagemang i IVL-projektet kan anses som nödvändiga kostnader för att driva va-anläggningen. Med hänvisning till tidigare redovisat resonemang kring miljö- och hälsoåtgärder är det undertecknads bedömning att det finns skäl för att så kan anses vara fallet. Det bör dock påpekas att någon rättslig prövning av detta inte har gjorts.

Konkurrensverket inledde i augusti 2015 en granskning av IVL-projektet utifrån gällande upphandlingslagstiftning (LOU).

I juni 2016 ringde föredragande Joel Lack och meddelade att kommunen inte skulle komma att åläggas någon upphandlingsskadeavgift enligt lagen om offentlig upphandling. Däremot avsåg myndigheten att följa upp ärendet som ett s.k. tillsynsärende. Efter kommunens yttrande den 2 februari 2016 har Konkurrensverket inte haft någon ytterligare kontakt med kommunen.

Den 2 mars 2017 sökte Simrishamns kommunjurist komma i kontakt med föredraganden för ytterligare upplysningar. Tyvärr var Joel Lack sportlovsledig men utifrån vad myndigheten kunde se i handlingarna finns ingen ytterligare information att ge.

Sammantaget kan det således konstateras att det i såväl lagen om allmänna vattentjänster, kommunallagen och Miljöbalken finns stöd för satsningar som kommunens engagemang i IVL-projektet ur miljö- och hälsosynpunkt.

Kommunledningskontoret

Christian Björkqvist
Kanslichef